

2025 Scorekaart United Nations Population Fund (UNFPA)

Datum [xxxx]

Scorekaart: het VN-bevolkingsfonds, UNFPA

Opgesteld door: Directie Multilaterale Instellingen en Mensenrechten

Afgestemd met: DSO, PVNY

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Samenvatting	4
3	Algemene achtergrond.....	5
3.1	Samenvattende beschrijving van de organisatie door MOPAN naar het Nederlands vertaald.....	5
3.2	Nederlandse rol en invloed	6
4	MOPAN-beoordeling van UNFPA	8
4.1	Kernpunten van de MOPAN-beoordeling naar het Nederlands vertaald	8
4.2	Appreciatie van de MOPAN-beoordeling	11
5	Relevantie van de organisatie	14
5.1	Relevantie voor Nederlandse BHO-prioriteiten.....	14
5.2	Overige relevantie.....	15

1 Inleiding

Het Koninkrijk der Nederlanden is voor zijn welvaart, gezondheid en veiligheid afhankelijk van een stabiele wereld waarin landen op basis van multilaterale afspraken met elkaar samenwerken. Het Koninkrijk heeft ontegenzeggelijk baat bij het multilaterale systeem omdat belangen en waarden van het Koninkrijk in gemeenschappelijkheid kunnen worden bevorderd.

Binnen de multilaterale samenwerking concentreert Nederland zich op het werken met en het financieren van organisaties die relevant zijn voor het Nederlandse beleid en die effectief hun mandaat vervullen. Ontwikkelingsorganisaties van de Verenigde Naties (VN) en Internationale Financiële Instellingen (IFI's) hebben, met bijdragen van het Koninkrijk, wereldwijd armoede teruggedrongen en humanitaire noden gelenigd.¹

Deze samenwerking vraagt om regelmatige en zorgvuldige toetsing. Een voor Nederland belangrijk netwerk daarbij is het *Multilateral Organisations Performance Assessment Network* (MOPAN). MOPAN werkt ter verbetering van het multilaterale systeem middels het doorlichten van multilaterale organisaties op organisatorisch functioneren en ontwikkelingseffectiviteit. Dit onafhankelijke orgaan wordt bestuurd door een stuurgroep bestaande uit vertegenwoordigers van alle aangesloten landen, waaronder Nederland, en bijgestaan door een secretariaat. Een groep geselecteerde externe dienstverleners voert de beoordeling uit. MOPAN leden bepalen welke organisaties beoordeeld dienen te worden en volgens welke tweejarige planning dit gebeurt. Gemiddeld worden geselecteerde organisaties elke vier à vijf jaar beoordeeld.

De MOPAN beoordelingen vormen de basis van door het Ministerie van Buitenlandse Zaken opgestelde scorekaarten voor multilaterale organisaties waaraan Nederland een substantiële ontwikkelingssamenwerking (ODA) bijdrage levert. Het gaat hierbij om VN-fondsen en -programma's, IFI's, gespecialiseerde VN-organisaties en grote mondiale fondsen.

De MOPAN beoordelingen worden uitgevoerd middels een op bewijs gebaseerde, onafhankelijke aanpak. Ze bieden een omvattend beeld van het functioneren van een organisatie, waarbij rekening wordt gehouden met de (historische) context, de missie en de koers van de organisatie. Daarbij worden prestatienormen opgesteld en aanbevelingen gedaan ter versterking van de leercapaciteit, ter verbetering van de resultaten en ter bevordering van de verantwoordingsplicht.

Eerst volgt een samenvatting van de scorekaart (hoofdstuk 2), waarna een achtergrond van de organisatie wordt geschetst op basis van de MOPAN beoordeling en de Nederlandse rol en invloed (hoofdstuk 3). Voorts bevatten de scorekaarten een samenvatting van de uitkomsten van de MOPAN beoordeling naar het Nederlands vertaald en een appreciatie van deze beoordeling op basis van kennis en ervaring vanuit het ministerie van Buitenlandse Zaken, en waar relevant vakdepartementen, Permanente Vertegenwoordigingen dan wel Kiesgroep kantoren (hoofdstuk 4). Ten slotte wordt in hoofdstuk 5 de relevantie van de organisatie voor Nederlands beleid toegelicht.

¹ Beleidskader Mondiaal Multilateralisme.

2 Samenvatting

Het VN bevolkingsfonds, UNFPA, is een organisatie met het mandaat tot het bevorderen van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR). De organisatie richt zich in het bijzonder op 1) gezinsplanning, 2) gezondheid van moeders, en 3) het tegengaan van gender-gerelateerd geweld en andere schadelijke praktijken. Dit worden ook wel de 'drie transformerende resultaten' genoemd.

MOPAN stelt dat de langetermijnvisie van UNFPA via de transformerende resultaten nauw aansluit op internationale ontwikkelingsdoelen. Ook concludeert MOPAN dat UNFPA de afgelopen jaren de rol in humanitaire contexten heeft versterkt. Hierdoor heeft UNFPA, zowel in humanitaire als ontwikkelingscontexten, voortgang kunnen boeken op het gebied van SRGR ondanks een toenemend aantal crises en toenemende politieke en financiële druk op gendergelijkheid en SRGR. De gedecentraliseerde structuur van UNFPA, waardoor landenkantoren bevoegd zijn om snel keuzes te maken over programmering en middelenallocaties, heeft de wendbaarheid van UNFPA vergroot. Deze wendbaarheid bleek bijzonder waardevol tijdens de COVID-19 pandemie.

MOPAN concludeert dat UNFPA zich in relatie tot andere VN-organisaties samenwerkingsgericht opstelt. Ook zet de organisatie in op sterk risicomanagement en goed toezicht. Zowel het voortbouwen op dergelijk toezicht als samenwerking tussen VN-organisaties zijn prioriteiten voor de Nederlandse inzet in de Uitvoerende Raad van UNFPA.

UNFPA wordt door MOPAN aangemoedigd de huidige focus op de drie transformerende resultaten te behouden. Tegelijkertijd geeft MOPAN aan dat UNFPA de koppeling tussen demografische ontwikkelingen en SRGR niet uit het oog moet verliezen. Dit houdt in dat UNFPA landen kan ondersteunen om te zorgen dat beleidskeuzes rondom demografische ontwikkeling gegrond zijn in het beschermen van individuele keuzes en seksuele en reproductieve rechten. Ook de samenhang tussen humanitaire hulp, ontwikkeling en vrede kan worden versterkt. Hoewel UNFPA al sterk inzet op donordiversificatie, is het noodzakelijk om meer middelen te mobiliseren om hun werk rondom SRGR volledig uit te kunnen voeren. Nederland moedigt UNFPA aan om in te blijven zetten op donordiversificatie en de zichtbaarheid van behaalde resultaten met (kern)financiering te vergroten.

Nederland werkt zowel via een jaarlijkse kernbijdrage, als via het UNFPA Supplies partnerschap en programmabijdragen met UNFPA samen om mondiale gezondheid en SRGR te bevorderen. Het partnerschap met UNFPA levert een belangrijke bijdrage aan Nederlandse beleidsprioriteiten, waaronder gezondheid, veiligheid en handel.

3 Algemene achtergrond

3.1 **Samenvattende beschrijving van de organisatie door MOPAN naar het Nederlands vertaald**

UNFPA werd in 1969 opgericht als het leidende agentschap van de VN voor SRGR. Het werd in 1987 omgedoopt tot het VN Bevolkingsfonds en is een van 's werelds grootste ondersteuners van het verzamelen van bevolkingsgegevens (administratieve data, volkstellingen en enquêtes).

De 2030 Agenda voor duurzame ontwikkeling met zijn 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) en het Actieprogramma van de *International Conference on Population and Development* (ICPD), die in 1994 door 179 lidstaten in Cairo is goedgekeurd, vormen de drijvende kracht achter het mandaat van UNFPA. De missie van UNFPA is een wereld te creëren "waarin elke zwangerschap gewenst is, elke bevalling veilig verloopt en het potentieel van elke jongere wordt benut". Om dit te bewerkstelligen werkt UNFPA in zowel ontwikkelings- als humanitaire contexten.

In 2018 heeft UNFPA een strategische focus vastgesteld die gericht is op "drie transformerende resultaten" (3TRs). Ter ondersteuning van SDG 3 (gezondheid en welzijn) en SDG 5 (gendergelijkheid), was het doel om tegen 2030 een einde te hebben gemaakt aan i) onvervulde behoefte aan gezinsplanning, ii) vermijdbare moedersterfte, en iii) gender-gerelateerd geweld en schadelijke praktijken, waaronder vrouwelijke genitale verminking en kindhuwelijken, huwelijken op jonge leeftijd en gedwongen huwelijken.

Het strategisch plan 2022-25 van UNFPA is het tweede van drie opeenvolgende strategische plannen (2018-21; 2022-25; 2026-29); uiteindelijk moeten in 2030 de transformerende resultaten zijn verwezenlijkt. Het strategisch plan omschrijft de intenties van de organisatie om zes onderling samenhangende resultaten te bereiken op het gebied van i) beleid en verantwoordingsplicht, ii) kwaliteit van zorg en diensten, iii) gender- en sociale normen, iv) bevolkingsverandering en data, v) humanitaire actie en vi) adolescenten en jongeren.

Om de uitvoering en prestaties te verbeteren en de voortgang richting de transformerende resultaten te versnellen, bevat het strategisch plan twaalf strategische verschuivingen. Daarnaast worden er zes acceleratoren genoemd: i) op mensenrechten gebaseerde en gender-transformatieve benaderingen; ii) innovatie en digitalisering; iii) partnerschappen, Zuid-Zuid- en driehoekssamenwerking en financiering; iv) data en bewijsmateriaal; v) niemand achterlaten en degenen die het verst achterop liggen als eerste bereiken, veerkracht en aanpassing,² en vi) complementariteit op het gebied van ontwikkeling, humanitaire actie en vredesinspanningen.

Verder zet UNFPA zich in om samen te werken binnen het VN ontwikkelingssysteem en bij te dragen aan de hervorming³ daarvan. In de strategische plannen voor 2018-

² Het Leave No One Behind principe wordt breed toegepast binnen het VN systeem en is een overkoepelende inzet voor het bereiken van de SDGs. Het overkoepelende doel is het verminderen van armoede, discriminatie, ongelijkheid, uitsluiting en grondoorzaken van ongelijkheid. Voor VN organisaties betekent dat er binnen programmering aandacht is voor het bereiken van gemarginaliseerde en kwetsbare mensen.

³ Het hervormingsproces van het VN Ontwikkelingssysteem is gericht op het bevorderen van de resultaatgerichtheid van en samenwerking tussen VN organisaties, met als doel om een effectieve en efficiënte bijdrage te leveren aan het bereiken van de nationale prioriteiten op de SDGs.

2021 was een hoofdstuk opgenomen, waarin uiteen werd gezet hoe de in New York gevestigde VN organisaties (UNFPA, UNDP, UNICEF en UN Women) van plan waren om samen te werken om bij te dragen aan het behalen van de SDG's. In de daaropvolgende strategische plannen (2022-25) werden de bijdragen van de bovengenoemde organisaties operationeel gemaakt in de respectieve resultaatkaders van hun strategische plannen in plaats van in een gezamenlijk hoofdstuk. Deze resultaatkaders bevatten gedeelde en complementaire indicatoren om gedeelde en complementaire resultaten van de verschillende organisaties te meten.

3.2 Nederlandse rol en invloed

UNFPA kent een Uitvoerende Raad waar Nederland een actieve rol in speelt. Nederland is van 2027 tot 2029 ook officieel lid van de Uitvoerende Raad van UNFPA en heeft dan ook stemrecht, hoewel beslissingen van de Raad tot heden alleen met consensus zijn aangenomen⁴. Nederland wordt in de Raad vertegenwoordigd door de Permanente Vertegenwoordiging bij de VN in New York en de Directie Multilaterale Instellingen en Mensenrechten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Coördinatie vindt met name plaats met gelijkgezinde landen van de Western European and Others Group, aangezien er geen reguliere/formele mechanismen zijn voor EU-coördinatie van deze Raad.

Zowel als raadslid als toehoorder speelt Nederland een actieve rol in de raadvergaderingen en neemt Nederland regelmatig het initiatief tot verklaringen of sluit aan bij verklaringen van gelijkgezinde landen. De basis voor de Nederlandse inzet in de Uitvoerende Raad is de Nederlandse Mondiale Gezondheidsstrategie 2023-2030 en het Beleidskader Mondiaal Multilateralisme voor 2022-2026. Op institutioneel vlak zet Nederland zich in voor een goed functionerende en duurzaam gefinancierde UNFPA. Aandachtspunten daarbij zijn transparantie en verantwoording, hervormingen van het VN ontwikkelingssysteem, resultaatgericht werken, en de aanpak van *Sexual Exploitation, Abuse and Harassment* (SEAH).

Naast de inzet tijdens de geijkte momenten zoals de Uitvoerende Raad, organiseert UNFPA regelmatig tussentijdse vergaderingen over belangrijke onderwerpen zoals SEAH. Tussentijds is er bilateraal contact op werkniveau, en organiseert Nederland bilaterale strategische dialogen op hoog niveau. Deze dialogen zijn erop gericht de samenwerking tussen de UNFPA en Nederland te versterken en om de gezamenlijke doelen op het gebied van SRGR te bereiken. Ook komen tijdens deze strategische dialogen de uitdagingen aan bod, en wordt besproken hoe deze het beste het hoofd te bieden. De laatste strategische beleidsdialoog vond 20 maart jl. plaats in Den Haag.

Nederland geeft tevens een bijdrage van 110 miljoen Euro voor de periode 2024-2028 aan het UNFPA Supplies partnership. Dit aparte fonds binnen UNFPA richt zich op grootschalige inkoop van anticonceptie waardoor een betere kwaliteit van producten tegen een lagere prijs kan worden verkregen⁵. UNFPA Supplies werkt in 54 partnerlanden. Nederland is voorzitter van een kiesgroep bestaande uit Duitsland en Noorwegen en heeft hiermee een plaats in de stuurgroep van dit partnerschap. Hierdoor heeft Nederland direct invloed op strategische discussies en beslissingen die binnen het partnerschap worden genomen. Zo zijn, mede door Nederlands

⁴ Lidmaatschap van de Raad van UNDP/UNFPA/UNOPS voor 2025-2029 is vastgelegd in een rotatieschema van de Western European and Others Group, een regionale groep van de VN waar Nederland onderdeel van is.

⁵ [Evaluatie van de Nederlandse bijdrage aan seksuele en reproductieve gezondheid en rechten | Rapport | Directie Internationaal Onderzoek en Beleidsevaluatie \(IOB\)](#)

toedoen, twee extra ontvangende landen toegevoegd aan de stuurgroep om de lokale stem te versterken.

In 2024 stond Nederland in de top tien UNFPA donoren (zie hieronder). Nederland staat op de 4^e plek, na Zweden, van flexibele donoren aan de UNFPA dankzij de ongeoormerkte kernbijdrage van 35 miljoen EUR.

Overzicht bijdragen en ranking grootste donoren
(bedragen in USD miljoen)

Jaar	Bijdrage	Ranking/donor	Bedrag
2024	Totaal-bijdrage	1. Verenigde Staten	286,4
		2. Verenigd Koninkrijk	153,3
		3. Canada	107,7
		6. Nederland	81,8
2023	Totaal-bijdrage	1. Verenigde Staten	161,7
		2. Verenigd Koninkrijk	129,5
		3. Noorwegen	113,9
		5. Nederland	72,1
2022	Totaal-bijdrage	1. Verenigde Staten	184,8
		2. Noorwegen	128,1
		3. Verenigd Koninkrijk	121,9
		5. Nederland	85,5

4 MOPAN-beoordeling van UNFPA

4.1 Kernpunten van de MOPAN-beoordeling naar het Nederlands vertaald

Belangrijkste sterke punten

- Het strategisch plan 2022-25 en de langetermijnvisie van UNFPA sluiten via de transformerende resultaten nauw aan op de SDG's.
- Voortbouwend op de successen van eerdere hervormingen blijft UNFPA een van de steunpilaren van de voortdurende hervorming van het VN-ontwikkelingssysteem.
- UNFPA heeft zijn aanwezigheid op internationaal humanitair gebied wat betreft seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en gendergerelateerd geweld verder versterkt.
- De organisatie geeft blijk van een sterke verantwoordingsplicht door het benutten van de geleerde lessen en van de aanbevelingen uit evaluaties.
- UNFPA heeft zijn eerste Enterprise Risk Management-beleid bekendgemaakt en aanzienlijk geïnvesteerd in onafhankelijke toezichtsfuncties.
- De gedecentraliseerde structuur van UNFPA bevordert wendbaarheid en doeltreffende partnerschappen, zoals blijkt uit zijn reactie op de COVID-19-pandemie.

Belangrijkste verbetermogelijkheden

- Het opnieuw bevestigen van het kernmandaat van UNFPA op het gebied van bevolking en ontwikkeling zou een sterke focus op strategisch en interventieniveau vereisen.
- Hoewel de nadruk op de transformerende resultaten blijft liggen, zou het werk van UNFPA moeten worden uitgebreid tot andere SRGR-kwesties in het kader van de universele gezondheidszorg.
- Versterking van de samenhang tussen humanitaire hulp, ontwikkeling en vrede en een betere weerspiegeling daarvan in het ontwerpproces van de programma's van UNFPA.
- Voortbouwend op de nieuwe strategie voor de financiering van de ICPD-agenda, actief streven naar strategieën om meer nieuwe financiering van regeringen aan te trekken in de vorm van binnenlandse middelen en het mobiliseren van aanvullende ontwikkelingsfinancieringsmiddelen.
- Hoewel het beleid inzake sociale en milieunormen van UNFPA bepalingen bevat met betrekking tot Accountability to Affected People (AAP), beschikt de organisatie nog niet over een kader en richtsnoeren voor AAP.

Toelichting op figuur

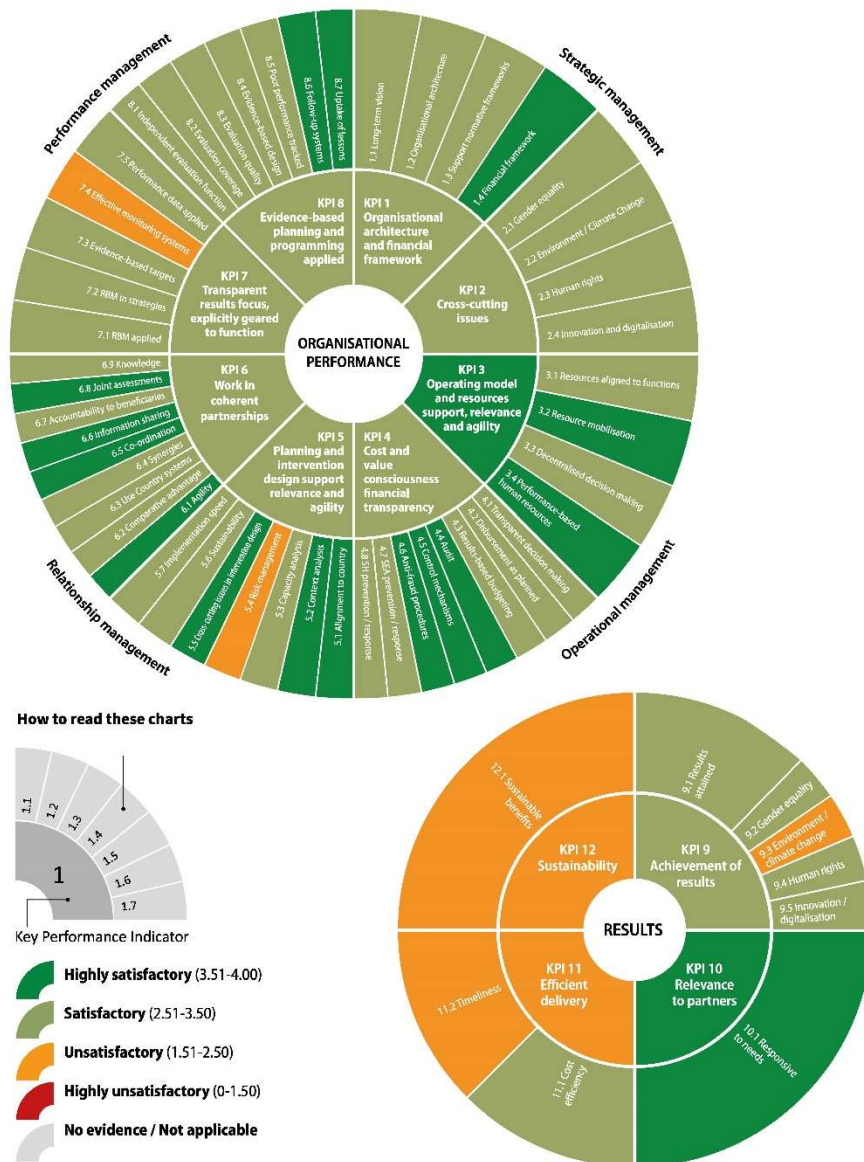
De hierop volgende figuur geeft een overzicht van de prestaties van UNFPA op kernpunten in het MOPAN-beoordelingskader. Het wordt afgeraden om een vergelijking te maken met andere beoordeelde organisaties en met eerdere MOPAN beoordelingen, vanwege het feit dat de methodologie in de loop der tijd is veranderd en vanwege de verschillen tussen de organisaties wat betreft schaal, operationele context en relatieve voordelen. In de grote figuur staat organisatieprestatie centraal, onderverdeeld in acht indicatoren, met een groot aantal sub-indicatoren. UNFPA scoort relatief goed op alle KPI's:

- KPI 1: organisatorische architectuur en financieel kader
- KPI 2: dwarsdoorsnijdende kwesties
- KPI 3: relevantie en wendbaarheid worden ondersteund door operationeel model en middelen

- KPI 4: kosten- en waardebewustzijn, financiële transparantie
- KPI 5: planning en interventieontwerp
- KPI 6: partnerschappen
- KPI 7: resultaatgerichtheid
- KPI 8: empirisch onderbouwde plannen

Op een aantal sub-indicatoren scoort UNFPA echter nog ondermaats: effectieve monitoringssystemen en risicomanagement. De monitoringssystemen van UNFPA zijn door de jaren heen verbeterd, maar er is vaak nog beperkte capaciteit voor monitoren en evaluatie, vooral op regionaal en landenniveau. Ook zijn de huidige monitoringssystemen met name gericht op het meten van output en minder op uitkomsten. UNFPA heeft sinds 2022 een nieuw en uitgebreid risicobeleid, maar MOPAN stelt dat de implementatie van dit beleid op landenniveau nog moet worden versterkt.

UNFPA - PERFORMANCE OVERVIEW

© MOPAN 2025

Figuur 1: Beoordeling van de prestaties van UNFPA op basis van MOPAN-indicatoren

4.2 Appreciatie van de MOPAN-beoordeling

Het MOPAN-rapport geeft een uitgebreide en goed onderbouwde beschrijving van het functioneren van de UNFPA. Nederland onderschrijft zowel de positieve als meer kritische bevindingen van het rapport. In algemene zin concludeert MOPAN dat UNFPA sinds de vorige MOPAN-beoordeling over de periode 2017-2018 vooruitgang heeft geboekt op een aantal terreinen:

- UNFPA speelt een belangrijke rol in het bevorderen van mondiale gezondheid en heeft een duidelijke toegevoegde waarde binnen het VN systeem: zowel vanwege een uniek mandaat gericht op bevolkingsdynamieken en SRGR, als haar sterke operationele, normatieve en technische capaciteit in meer dan 150 landen. De drie transformatieve resultaten zorgen voor de nodige focus in de drie opeenvolgende Strategische Plannen (2018-21, 2022-25, 2026-29) en dragen bij aan heldere communicatie over het werk van UNFPA. Tegelijkertijd geeft MOPAN aan dat het werk van UNFPA rondom bevolkingsdynamieken en demografie beter verankerd moet worden in het Strategisch Plan 2026-29, aangezien dit werk niet in de drie transformatieve resultaten wordt gereflecteerd. Voor Nederland is het van belang dat de kernfocus van UNFPA ligt bij SRGR. Daarnaast kan UNFPA, als VN bevolkingsfonds, een belangrijke rol spelen in demografische discussies op landenniveau door te zorgen dat er voldoende aandacht is voor mensenrechten en individuele keuzes in deze discussies.
- UNFPA heeft veel initiatief getoond rondom de hervormingen van het VN ontwikkelingssysteem, een institutionele prioriteit voor Nederland. Zo voerde UNFPA in 2022 een evaluatie⁶ uit van de bijdragen van UNFPA aan de hervormingen. Die evaluatie identificeert ook kansen om effectieve samenwerking met andere VN organisaties verder te versterken en te verankeren. Het aankomende Strategisch Plan 2026-29 biedt kansen om de unieke toegevoegde waarde van UNFPA binnen het VN systeem nog verder toe te lichten. Dit zou helpen om de rolverdeling tussen UNFPA en andere organisaties verder te verduidelijken daarmee bij te dragen aan versterkte coördinatie en samenwerking tussen VN organisaties op landenniveau zoals ook wordt gesteld door MOPAN en onderstreept door Nederland. Deze inzet, waarmee UNFPA bijdraagt aan een effectiever en efficiënter VN systeem, sluit ook nauw aan bij de doelstellingen van het VN-80 initiatief.⁷
- De humanitaire rol van UNFPA is in de afgelopen jaren gegroeid, terwijl de financiering voor UNFPA's ontwikkelingsprogramma's relatief stabiel is gebleven. De bijdragen van UNFPA op humanitair gebied dragen bij aan aandacht voor SRGR en respons op het gebied van geweld tegen vrouwen en meisjes in humanitaire contexten. Tegelijkertijd, zoals MOPAN ook concludeert, is het van belang dat UNFPA de samenhang tussen hun inzet op humanitair en ontwikkelingsgebied versterkt. Een sterkere samenhang tussen ontwikkelings- en humanitaire programma's kan de weerbaarheid van gezondheidssystemen in fragiele contexten vergroten en tot een duurzamere inzet van middelen leiden. UNFPA heeft reeds aangegeven dat hier aandacht aan zal worden besteed in hun Strategisch Plan 2026-29.
- MOPAN stelt terecht dat UNFPA duidelijke verantwoordingsystemen heeft, wat leidt tot het effectief benutten van de geleerde lessen en van de aanbevelingen uit evaluaties. Dit wordt ook actief aangemoedigd door Nederland en andere lidstaten in de Raad van UNFPA. Ook monitort Nederland, vanuit een toezichtsrol in de Raad, in hoeverre UNFPA geleerde

⁶ [Formative evaluation of the UNFPA engagement in the reform of the United Nations development system | United Nations Population Fund](#)

⁷ Het "VN-80 Initiatief" (UN80) werd door de Secretaris-Generaal van de VN in maart 2025 gelanceerd en is erop gericht is de VN efficiënter, effectiever en financieel weerbaarder te maken. Voortbouwend op eerdere hervormingsinitiatieven, waaronder het in september 2024 aangenomen Pact for the Future, is dit initiatief erop gericht om zowel op korte als op lange termijn efficiëntiewinsten te boeken. Bij het eerste kan gedacht worden aan budgetallocaties en ondersteunde diensten, bij het tweede aan meer verregaande hervormingen, zoals een evaluatie van bestaande mandaten en structurele systeemveranderingen.

lessen en evaluaties meeneemt in het opstellen van het nieuwe Strategisch Plan 2026-29. Wel heeft MOPAN verbeterpunten geïdentificeerd omtrent risicomanagement en monitoringsystemen. UNFPA heeft in reactie op het MOPAN rapport aangegeven dat risicomanagement een prioriteit is en dat risicomanagement een integraal onderdeel is van de ontwikkeling van UNFPA landenprogramma's.⁸ Mede door de Nederlandse inzet in de Raad van UNFPA is UNFPA sinds januari 2025 verplicht om jaarlijks te rapporteren over hoe ze hun risicomanagement en bijbehorende systemen versterken. Ook zal Nederland UNFPA blijven aanmoedigen om, in het kader van versterkte monitoringssystemen, zich verder te richten op het meten van resultaten op uitkomsten-niveau.

- De MOPAN-beoordeling wijst erop dat UNFPA sterk afhankelijk is van een relatief klein aantal donoren voor ongeoordeelde kernfinanciering. In 2023 kwam 98% van de kernfinanciering van slechts 20 donoren. Om de afhankelijkheid van een klein aantal donoren te verkleinen, werkt UNFPA actief aan donordiversificatie en meer samenwerking met internationale financiële instellingen en de private sector. Dit heeft geleid tot positieve resultaten, waaronder een toename van financiering vanuit internationale financiële instellingen (van 40,7 miljoen USD in 2022 naar 53 mln USD in 2023).⁹ Nederland moedigt UNFPA aan om dit werk rondom donordiversificatie voort te blijven zetten, gezien enerzijds de nog steeds terugtrekkende bewegingen van een aantal belangrijke donoren en de toenemende druk op juist de werkterreinen van UNFPA anderzijds. Ook UNFPA zal hun begroting voor komende jaren op basis van conservatieve inschattingen moeten opstellen.
- De investeringen van UNFPA in onafhankelijke toezichtsfuncties, zoals de interne onderzoek/audit-, evaluatie- en *ethics* kantoren, zijn van belang voor het effectief functioneren van deze functies. Hoewel de MOPAN een positieve trend laat zien wat betreft deze investeringen, neemt financiering voor UNFPA en andere VN organisaties momenteel over het algemeen af. Nederland hecht veel belang aan gedegen onafhankelijk toezicht en zal zich komende jaren blijven inzetten voor voldoende financiering voor de toezichtsfuncties.

Naast de in de MOPAN-beoordeling gedane aanbevelingen, zal Nederland ook aandacht besteden aan de volgende onderwerpen:

- Nederland zal aandacht blijven vragen voor de preventie en aanpak van *Sexual Exploitation, Abuse and Harassment* (SEAH). MOPAN stelt dat UNFPA sterke maatregelen heeft genomen rondom SEAH, zoals het opstellen van beleid, strategieën, rapportagemechanismen en trainingen. Ook heeft UNFPA regelmatig bijgedragen aan VN-brede initiatieven op dit onderwerp. Daarnaast zet UNFPA in op *pre-employment screening* door het gebruik van ClearCheck en de Misconduct Disclosure Scheme. MOPAN geeft aan dat er nog steeds mogelijkheden zijn om de inzet van UNFPA rondom preventie en aanpak van SEAH te versterken. De inzet van Nederland rondom SEAH zal worden voortgezet, met aandacht voor een slachtoffergerichte aanpak, samenwerking tussen VN organisaties en voldoende middelen voor SEAH preventie en respons.
- De grootschalige reorganisatie van UNFPA wordt meermaals genoemd door MOPAN. Ongeveer 25% van het personeel zal van het hoofdkantoor in New York naar een nieuw hoofdkantoor in Nairobi verhuizen voor eind 2025.

⁸ [mopan-unfpa-management-response-2025.pdf](#)

⁹ [DP.FPA_2024.11 - SFD report, 2023-2024 - FINAL - 24Jun24.pdf](#)

Nederland volgt deze reorganisatie nauwgezet om inzage te krijgen of deze reorganisatie daadwerkelijk de voorziene efficiëntiewinsten en andere positieve uitkomsten oplevert, zoals versterkte ondersteuning aan regionale- en landenkantoren.¹⁰ Hierin heeft Nederland vooral aandacht voor de impact van deze reorganisatie op UNFPA's normatieve rol op zowel mondiaal als landenniveau. Nederland heeft er voor gepleit dat UNFPA een onafhankelijke assessment laat uitvoeren om de effectiviteit van hun grootschalige reorganisatie te evalueren. De auditdienst van UNFPA (OAI) zal deze assessment in 2025-2026 uitvoeren.

¹⁰ [UNFPA HQ Optimization](#)

5 Relevantie van de organisatie

5.1 Relevantie voor Nederlandse BHO-prioriteiten

Beleidsprioriteiten	
Veiligheid	Relevant
Migratie (en opvang in de regio)	Relevant
Handel (Private sector ontwikkeling)	Relevant
Voedselzekerheid	Niet relevant
Water	Niet relevant
Gezondheid	Zeer relevant
Noodhulp	Relevant

Veiligheid

Relevant. Nederland zet in op het vergroten van eerlijke toegang tot basisgezondheidszorg - als onderdeel van een breder pakket aan basisdiensten - voor meisjes en vrouwen, specifiek in conflictregio's. Door bij te dragen aan eerlijke toegang tot basisgezondheidszorg voor vrouwen en meisjes wordt het sociaal contract tussen overheid en burger versterkt en wordt er bijgedragen aan stabiliteit.¹¹ Het leveren van basisdiensten op het gebied van zwangerschap, bevallingen en SRGR is het kernmandaat van UNFPA. Een verbeterde toegang tot gezondheidszorg draagt ook bij aan vroege detectie van (grensoverschrijdende) infectieziekte-uitbraken en daarmee mogelijke pandemieën die Nederland en de rest van de wereld raken. Dit draagt bij aan de veiligheid in Nederland.

Migratie

Relevant. UNFPA biedt levensreddende gezondheidsdiensten ten tijde van conflict en daarmee ook voor mensen die op de vlucht zijn. Dit draagt bij aan een effectieve humanitaire respons, inclusief essentiële diensten voor vluchtelingen en intern ontheemden, die in de regio opgevangen worden. UNFPA werkt bijvoorbeeld in Pakistan aan het tegengaan van gender-gerelateerd geweld en het bevorderen van SRGR diensten voor Afghaanse vluchtelingen in het programma *Dignified and Healthy Lives for Afghan Refugees*. UNFPA biedt ook SRGR diensten voor vluchtelingen in landen als Bangladesh, Egypte, Irak, Jordanië en Turkije.

Handel (private sector ontwikkeling)

Relevant. Investerings in SRGR zijn een belangrijke aanjager van economische ontwikkeling. Als er voldoende geïnvesteerd wordt in SRGR diensten, kunnen mensen profiteren van economische groei, ofwel daaraan bijdragen.¹² UNFPA draagt hiermee bij aan werkgelegenheid en hogere arbeidsproductiviteit, specifiek voor vrouwen, in de landen waar zij werken.¹³

Gezondheid

Zeer relevant. UNFPA is een zeer relevante partner voor het behalen van resultaten op het gebied van mondiale gezondheid en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR) in lage- en middeninkomenslanden, met specifieke aandacht voor vrouwen, meisjes en kwetsbare groepen, zoals verwoord in de beleidsbrief Ontwikkelingshulp. UNFPA is de enige VN-organisatie die SRGR integraal agendeert, inclusief onderwerpen zoals seksuele voorlichting, toegang tot anticonceptie, en het tegengaan van kindhuwelijken.

¹¹ World Bank Group Gender Strategy 2024 - 2030 : Accelerate Gender Equality for a Sustainable, Resilient, and Inclusive Future - Consultation Draft

¹² srhr-building-healthier-futures.pdf

¹³ unfpa-investing-in-women.pdf

Via uitvoering van programma's en hun normatieve rol draagt UNFPA bij aan het tegengaan van moedersterfte, meisjesbesnijdenis, en het verbeteren van seksuele voorlichting en gezinsplanning. UNFPA vermeldt als behaalde resultaten in de periode 2022-2024 onder andere het voorkomen van: 49,2 miljoen ongewenste zwangerschappen, 104.000 gevallen van moedersterfte, 17 miljoen onveilige abortussen, 422.000 nieuwe HIV-besmettingen en 560.500 gevallen van vrouwenbesnijdenis¹⁴. Daarnaast heeft UNFPA in 2024 14,7 miljoen mensen voorzien van seksuele en reproductieve gezondheidszorg in een humanitaire context (zie ook onder: noodhulp).

Noodhulp

Relevant. UNFPA maakt deel uit van het Inter-Agency Standing Committee (IASC) – het door UNOCHA aangestuurde coördinatieorgaan voor VN-samenwerking in humanitaire crises. Binnen dit systeem richt UNFPA zich op het integreren van SRGR in de internationale humanitaire respons. Hierbij gaat de aandacht onder andere uit naar ondersteuning bij zwangerschappen en bevallingen en het faciliteren van gezinsplanning in humanitaire crisissituaties. Zo hielp UNFPA in 2024 ruim 14,7 miljoen mensen in humanitaire crises toegang te krijgen tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg. Ook bevordert UNFPA gendergelijkheid in deze situaties en draagt zij bij om seksueel en gender-gerelateerd geweld te stoppen. In 2024 bereikte UNFPA 6,7 miljoen mensen in crisissituaties met respons- en beschermingsinitiatieven tegen gender-gerelateerd geweld.¹⁵ UNFPA speelt ook een belangrijke coördinerende rol binnen de *Sexual and Reproductive Health Task Team* van het *Global Health Cluster*, in landen met een humanitaire crisis. Deze inzet is gericht op het integreren van seksuele en reproductieve gezondheid in de humanitaire respons en een effectieve coördinatie van verschillende actoren hierop.

5.2 Overige relevantie

Lokalisering

Relevant. Lokalisering is een prioriteit voor UNFPA, met name in humanitaire contexten¹³. Hierbij ligt de focus op het ondersteunen van lokale organisaties, vaak met vrouwen en/of jongeren aan het hoofd. In het Strategisch Plan 2022-2025 heeft UNFPA de doelstelling opgenomen om in 2025 43% van humanitaire financiering door lokale en nationale partners te implementeren. In 2024 werd al 42,6% door lokale en nationale partners geïmplementeerd, waarvan 42,1% door organisaties geleid door vrouwen.

SRGR / Gender

Zeer relevant. SRGR is de kern van het werk van UNFPA, zoals ook is toegelicht onder hoofdstuk 5.1 onder gezondheid. Het bevorderen van gendergelijkheid is een belangrijk dwarsdoorsnijdend thema dat UNFPA in alle interventies meeneemt. Veel van de werkzaamheden van UNFPA hebben vrouwen en meisjes als primaire doelgroep, zoals het tegengaan van moedersterfte en vrouwenbesnijdenis. Voor de Strategische Planperiode 2022-2025 is een van de doelstellingen het bevorderen van gendergelijkheid en emancipatie van vrouwen en meisjes. In het aankomende Strategisch Plan 2026-2029 zal ook aandacht zijn voor het bevorderen van gendergelijkheid en SRGR.

Samewerking met Nederlandse bedrijven

¹⁴ DP.FPA_2025.4 (Part I) - EDAR - FINAL - 24Apr25 update.pdf

¹⁵ Annex 2 UNFPA humanitarian update, 2024.pdf

Relevant. Nederland zet in op het vergroten van (toekomstige) verdienkansen van Nederlandse bedrijven door ze te betrekken bij de inzet om toegang tot en kwaliteit van basisgezondheidszorg wereldwijd te versterken. Het Nederlandse bedrijfsleven is een belangrijke partner van UNFPA in de aankoop van voorbehoedsmiddelen en innovaties die bijdragen aan bijvoorbeeld veilige zwangerschap en bevallingen.

Mensenrechten

Zeer relevant. Ieder mens heeft het recht op de hoogst haalbare standaard van lichamelijke en geestelijke gezondheid, zoals vastgelegd in een aantal internationale afspraken, resoluties en verdragen, waaronder de *International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights*. De *International Conference on Population and Development (ICPD) Programme of Action* heeft de samenhang tussen het recht op gezondheid en SRGR verder geconcretiseerd. Hierin staat bijvoorbeeld dat individuen het recht hebben om te kiezen hoeveel kinderen ze willen en wanneer. Keuzevrijheid, speciaal voor vrouwen, staat aan de basis van de *ICPD program of Action*. UNFPA speelt een sleutelrol in het implementeren hiervan. UNFPA doet dit door de principes en standaarden op het gebied van mensenrechten, zoals gelijkheid en keuzevrijheid, te integreren in hun Strategische Plannen en projecten. Ook speelt UNFPA een belangrijke normatieve rol op mondiaal, regionaal en landenniveau, met focus op SRGR en gendergelijkheid door bijvoorbeeld beleidsadvisering en via de samenwerking met overheden.